

Βρυξέλλες, 9 Απριλίου 2019
(OR. en)

8361/19

CULT 67
RELEX 365
EDUC 197
DEVGEN 78
PESC 16

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

αριθ. προηγ. εγγρ.: 7749/19

Θέμα: Συμπεράσματα του Συμβουλίου για στρατηγική προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά τις διεθνείς πολιτιστικές σχέσεις και πλαίσιο δράσης

Επισυνάπτονται για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα για στρατηγική προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά τις διεθνείς πολιτιστικές σχέσεις και πλαίσιο δράσης, όπως εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο (Εξωτερικές Υποθέσεις) κατά τη σύνοδό του στις 8 Απριλίου 2019.

**Συμπεράσματα του Συμβουλίου για στρατηγική προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά
τις διεθνείς πολιτιστικές σχέσεις και πλαίσιο δράσης**

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ΑΞΙΟΠΟΙΩΝΤΑΣ:

1. τη Σύμβαση της UNESCO για την προστασία και την προώθηση της πολυμορφίας των πολιτιστικών εκφράσεων (2005)¹.
2. τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 23ης Μαΐου 2017 για στρατηγική προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά τις διεθνείς πολιτιστικές σχέσεις².
3. τη Νέα Ευρωπαϊκή Κοινή Αντίληψη για την Ανάπτυξη: «Ο κόσμος μας, η αξιοπρέπεία μας, το μέλλον μας» της 7ης Ιουνίου 2017³.
4. τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 23ης Μαΐου 2018 σχετικά με την ανάγκη πρόταξης της πολιτιστικής κληρονομιάς στο σύνολο των πολιτικών της ΕΕ⁴.
5. τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2018 σχετικά με το πρόγραμμα εργασιών στον πολιτιστικό τομέα (2019-2022)⁵.

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ ΜΕ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ

6. την κοινή ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Υπατου Εκπροσώπου με τίτλο «Προς μια στρατηγική της ΕΕ για διεθνείς πολιτιστικές σχέσεις» του 2016.

¹ <https://en.unesco.org/creativity/convention>

² ΕΕ C 189 της 15.6.2017, σ. 38.

³ ΕΕ C 210 της 30.6.2017, σ. 1.

⁴ ΕΕ C 196 της 8.6.2018, σ. 20.

⁵ ΕΕ C 460 της 21.12.2018, σ. 12.

7. την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Νέα ευρωπαϊκή ατζέντα για τον πολιτισμό» του 2018·

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ

1. την έκθεση του Ιουλίου 2018 για την πρόοδο της σύμπραξης ανάμεσα σε συνεργατικούς σχηματισμούς του δικτύου μορφωτικών ιδρυμάτων EUNIC και στις αντιπροσωπίες της ΕΕ και τις συστάσεις της⁶.
2. τη δρομολόγηση του έργου «Ευρωπαϊκά Σπίτια Πολιτισμού», που έχει ως στόχο να δοκιμάσει και να υλοποιήσει καινοτόμα πρότυπα συνεργασίας μεταξύ ευρωπαϊκών φορέων και τοπικών ενδιαφερομένων μερών σε χώρες εκτός ΕΕ⁷.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΟΤΙ

1. η εξωτερική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης βασίζεται στην ανάπτυξη αμοιβαίας πολιτικής αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών, στον προσδιορισμό ζητημάτων γενικού ενδιαφέροντος και στην επίτευξη διαρκώς μεγαλύτερου βαθμού σύγκλισης των δράσεων των κρατών μελών·
2. η δράση της Ένωσης στον τομέα του πολιτισμού βασίζεται στην ικανότητα της ΕΕ να διεξάγει δράσεις για να υποστηρίξει, να συντονίσει ή να συμπληρώσει δράσεις των κρατών μελών·
3. η πολιτιστική πολυμορφία και ο διαπολιτισμικός διάλογος είναι αναπόσπαστο τμήμα των αξιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και παίζουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στην καλλιτεχνική ελευθερία, τον σεβασμό και την ανεκτικότητα προς τους άλλους, την αλληλοκατανόηση, την πρόληψη των συγκρούσεων, τη συμφιλίωση και την αντιμετώπιση του εξτρεισμού, ενώ συμβάλλουν στον εκδημοκρατισμό, τη χρηστή διακυβέρνηση και σε πιο ειρηνικές κοινωνίες·
4. ο πολιτισμός, εκλαμβανόμενος πρωτίστως ως αυταξία, έχει θετικές κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις, βελτιώνει την ποιότητα ζωής και η θετική του συμβολή στις εξωτερικές σχέσεις κερδίζει όλο και μεγαλύτερη αναγνώριση·

⁶ <https://www.eunicglobal.eu/news/report-on-the-current-state-of-the-partnership-between-eunic-clusters-and-eu-delegations>

⁷ <https://www.eunicglobal.eu/european-houses-of-culture>

ΕΧΟΝΤΑΣ ΩΣ ΣΤΟΧΟ

1. να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα και ο αντίκτυπος της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ μέσα από την ένταξη των διεθνών πολιτιστικών σχέσεων στο φάσμα των εργαλείων εξωτερικής πολιτικής της, ιδιαίτερα με μακροπρόθεσμη προοπτική·
2. να βελτιωθεί η συνέπεια των θέσεων και των δράσεων της ΕΕ σε πολυμερές επίπεδο προκειμένου να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα της ΕΕ ως συνεκτικής δύναμης στις διεθνείς σχέσεις, μεταξύ άλλων αίροντας τα εμπόδια που δεν επιτρέπουν σε όλους τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς να λειτουργούν αποτελεσματικά·
3. να προωθήσει την αμοιβαία μάθηση, τη διαπολιτισμική κατανόηση και εμπιστοσύνη ανάμεσα στην ΕΕ και στους εταίρους της στις εξωτερικές σχέσεις, παρέχοντας παράλληλα τη δυνατότητα στους τοπικούς κλάδους του πολιτισμού να λειτουργούν ως κινητήρια δύναμη για τη βιώσιμη ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς, την κοινωνική και πολιτιστική πρόοδο, και προωθώντας την πολιτιστική πολυμορφία, την καινοτομία και την οικονομική ανθεκτικότητα·
4. να ενισχύσει αμοιβαία τις εξωτερικές διαστάσεις των πολιτιστικών πολιτικών, προγραμμάτων και έργων καθώς και την πολιτιστική και δημιουργική διάσταση των διεθνών σχέσεων της ΕΕ και των κρατών μελών της ενισχύοντας τη διατομεακή συνεργασία τόσο ανάμεσα στα θεσμικά όργανα και στα κράτη μέλη όσο και στο εσωτερικό τους·
5. να επιδιώξει συνέργειες και συμπληρωματικότητα ανάμεσα στις δραστηριότητες που αναλαμβάνει η ΕΕ και τα κράτη μέλη της σε τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένων των διπλωματικών και προξενικών αντιπροσωπιών τους και του δικτύου EUNIC·

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΔΕΟΝΤΩΣ ΥΠΟΨΗ

1. τα αντίστοιχα πεδία αρμοδιότητας των κρατών μελών, της Επιτροπής και της ΕΥΕΔ, καθώς και τις αρχές της επικουρικότητας και της συμπληρωματικότητας·

ΣΕΒΟΜΕΝΟ

1. την πολιτιστική πολυμορφία, την καλλιτεχνική ελευθερία και την ανεξαρτησία του κλάδου του πολιτισμού·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ

1. μια εγκάρσια προσέγγιση του πολιτισμού που να περιλαμβάνει τους τομείς του πολιτισμού και της δημιουργίας, τις τέχνες, τις επιστήμες, την εκπαίδευση, τον τουρισμό και την πολιτιστική κληρονομιά, κλπ.·
2. να συνεχιστεί η καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών·
3. αποφυγή των αποκλεισμών: θα πρέπει να ενθαρρύνεται και να διευκολύνεται η παρουσία των κρατών μελών σε τρίτες χώρες, μεταξύ άλλων όπου δεν έχουν διπλωματικές και προξενικές αντιπροσωπίες·
4. ένα νέο πνεύμα διαλόγου, αμοιβαίας κατανόησης και μάθησης, που οδηγεί σε συνεργασία με τοπικούς ενδιαφερόμενους φορείς και την κοινωνία των πολιτών σε όλα τα επίπεδα (προγραμματισμός, σχεδιασμός, υλοποίηση) και με όρους ισοτιμίας, με στόχο μια διαπροσωπική προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή, την ενδυνάμωση, συμμετοχή και συνδημιουργία σε τοπικό επίπεδο·
5. μια αποκεντρωμένη προσέγγιση, που απαιτεί πολιτικές και έργα προσαρμοσμένα στο τοπικό πλαίσιο, στις τοπικές ανάγκες και προσδοκίες·
6. αναλυτική ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού, μεταξύ άλλων όσον αφορά τους αντίστοιχους ρόλους και τις αμοιβαίες προσδοκίες των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και των κρατών μελών, καθώς και των διπλωματικών και προξενικών αντιπροσωπιών τους, των πολιτιστικών ιδρυμάτων και δικτύων όπως το EUNIC, καθώς και άλλων ενδιαφερομένων μερών·
7. ευελιξία κατά τον σχεδιασμό χρηματοδοτικών και διοικητικών εργαλείων, ώστε να υποστηρίζονται και τα μικρομεσαία έργα και να λαμβάνονται υπόψη οι τοπικές δυνατότητες·

ΘΕΣΠΙΖΕΙ, ΩΣ ΕΚ ΤΟΥΤΟΥ, ΤΟ ΑΚΟΛΟΥΘΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

ΚΑΛΩΝΤΑΣ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ:

1. να τονώσουν, όπου αρμόζει, τη συνεργασία μεταξύ των σχετικών υπουργείων, ιδιαίτερα των υπουργείων πολιτισμού και εξωτερικών·

2. όπου αρμόζει, να αναπτύξουν περαιτέρω τα υφιστάμενα δίκτυα για την ανάπτυξη γνώσεων και ικανοτήτων και να ενθαρρύνουν τις ανταλλαγές μεταξύ του ακαδημαϊκού κόσμου και των επαγγελματιών στον τομέα των διεθνών πολιτιστικών σχέσεων·
3. να αξιοποιούν, όταν ασκούν την προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ, τις άτυπες συναντήσεις ανώτατων αξιωματούχων των υπουργείων πολιτισμού και ανώτατων αξιωματούχων με αντικείμενο τον πολιτισμό των υπουργείων εξωτερικών για να αναλύουν και να συμπληρώνουν την εφαρμογή αυτής της στρατηγικής προσέγγισης, καθώς και τις συνόδους του Συμβουλίου και των σχετικών γεωγραφικών και θεματικών προπαρασκευαστικών οργάνων του, που παραμένουν η κύρια αρχή πολιτιστικής καθοδήγησης, διαμόρφωσης και λήψης αποφάσεων·
4. να ενισχύσουν τη συμμετοχή τους κατά την προετοιμασία, εφαρμογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση των κοινών τοπικών πολιτιστικών στρατηγικών και έργων σε τρίτες χώρες. Το EUNIC και η συνεργασία μεταξύ διπλωματικών και προξενικών αντιπροσωπιών θα μπορούσε να συμβάλλει στην επίτευξη του στόχου αυτού·

ΚΑΛΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΥΠΑΤΟ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ:

1. να υιοθετήσουν τις αρχές και τους στόχους αυτής της στρατηγικής προσέγγισης και να ενισχύσουν τη συνεργασία με τα σχετικά όργανα του Συμβουλίου κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των υφιστάμενων και μελλοντικών θεματικών και γεωγραφικών πλαισίων, όπως στο πλαίσιο της διεύρυνσης, της ανάπτυξης και των χωρών της ΕΠΓ ή στρατηγικών εταίρων·
2. να διασφαλίσουν την κατάλληλη εμπειρογνώσια στον τομέα των πολιτιστικών σχέσεων·
3. να ορίσουν «πολιτιστικά σημεία αναφοράς» και να εξασφαλίσουν επαρκή υποδομή για τον τομέα του πολιτισμού στις αντιπροσωπίες της ΕΕ·
4. να θεσπίσουν ένα μοναδικό διαδικτυακό σημείο επαφής με πρόσβαση σε πληροφορίες για τις πολιτικές, τα προγράμματα και τις δράσεις της ΕΕ που υλοποιεί η Επιτροπή και η ΕΥΕΔ αναφορικά με τις διεθνείς πολιτιστικές σχέσεις·

5. να συμπεριλαμβάνουν την πτυχή των διεθνών πολιτιστικών σχέσεων, όποτε συντρέχει περίπτωση, στις τακτικές εκθέσεις που αφορούν τις δράσεις και τα προγράμματα εξωτερικής πολιτικής, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της συνολικής στρατηγικής·

ΚΑΛΩΝΤΑΣ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ, ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΥΠΑΤΟ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ, ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΔΕΟΝΤΩΣ ΥΠΟΨΗ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ:

1. να ενισχύσουν τον συντονισμό, τις συνέργειες και τη στρατηγική καθοδήγηση όσον αφορά τον καλύτερο τρόπο προώθησης των διεθνών πολιτιστικών σχέσεων, ειδικότερα με την τακτική συνεργασία του Συμβουλίου και των σχετικών προπαρασκευαστικών οργάνων και ειδικών ομάδων εμπειρογνομόνων του·
2. να ενισχύσουν περαιτέρω τον ρόλο του πολιτισμού στις πολιτικές και στα προγράμματα που εντάσσονται στο πλαίσιο των εξωτερικών σχέσεων, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ·
3. να προωθήσουν τη συνεργασία σύμφωνα με τους στόχους αυτής της στρατηγικής προσέγγισης με τρίτες χώρες και σχετικούς διεθνείς οργανισμούς, ιδίως την UNESCO και το Συμβούλιο της Ευρώπης·
4. να αυξήσουν τις προσπάθειες για να επιτύχουν κοινές θέσεις της ΕΕ σε πολυμερή φόρουμ και δίκτυα και, όπου αρμόζει, να μιλούν με μια φωνή για ζητήματα που επηρεάζουν τις διεθνείς πολιτιστικές σχέσεις·
5. να στηρίζουν τις προσπάθειες ενίσχυσης του ρόλου του πολιτισμού ως οριζόντιου παράγοντα διευκόλυνσης για τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης·
6. να διευκολύνουν, μέσα από τα κατάλληλα θεσμικά και νομικά πλαίσια και μέτρα στήριξης, την κινητικότητα καλλιτεχνών και επαγγελματιών του πολιτισμού μεταξύ της ΕΕ και τρίτων χωρών·
7. να αναπτύξουν συμπράξεις με διεθνείς οργανισμούς και ιδρύματα που προωθούν τον ρόλο του πολιτισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς για την ειρήνευση σε περιοχές συγκρούσεων ή μετά από συγκρούσεις·

8. να καταβάλλουν ιδιαίτερες προσπάθειες για την υλοποίηση κοινών έργων και δράσεων σε τρίτες χώρες με βάση κοινό στρατηγικό όραμα που να αναπτύσσεται σε τοπικό επίπεδο από τα κράτη μέλη, τις διπλωματικές και προξενικές αντιπροσωπίες τους, τα πολιτιστικά ιδρύματά τους, το EUNIC, τις αντιπροσωπίες της ΕΕ και τοπικά ενδιαφερόμενα μέρη· κατάλληλα πλαίσια και μέσα πρέπει να αναπτυχθούν για τον σκοπό αυτόν·
9. να κάνουν καλύτερη χρήση των υφιστάμενων φόρουμ, μηχανισμών, δικτύων και βάσεων δεδομένων για την ανταλλαγή πληροφοριών και καλών πρακτικών, συμπεριλαμβανομένης της πλατφόρμας πολιτιστικής διπλωματίας.

Κυριότερα έγγραφα αναφοράς για την πολιτική

- Σύμβαση της Χάγης του 1954 για την προστασία της πολιτιστικής περιουσίας σε περίπτωση ένοπλης σύγκρουσης·
- Σύμβαση της UNESCO του 1970 σχετικά με τα μέτρα για την απαγόρευση και παρεμπόδιση της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής και μεταβίβασης κυριότητας των πολιτιστικών αγαθών·
- Σύμβαση της UNESCO του 1972 σχετικά με την προστασία της παγκόσμιας πολιτισμικής και φυσικής κληρονομιάς·
- Σύμβαση της UNESCO του 2003 σχετικά με την προστασία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς·
- Σύμβαση της UNESCO του 2005 για την προστασία και την προώθηση της πολυμορφίας των πολιτιστικών εκφράσεων·
- Ατζέντα του 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη, του 2015·
- Συμβάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης για τον πολιτισμό, την αρχιτεκτονική κληρονομιά, την αρχαιολογική κληρονομιά, την αξία της πολιτιστικής κληρονομιάς για την κοινωνία και το τοπίο·
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 20ής Νοεμβρίου 2008 σχετικά με την προαγωγή της πολιτισμικής ποικιλομορφίας και του διαπολιτισμικού διαλόγου στις εξωτερικές σχέσεις της Ένωσης και των κρατών μελών της·
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2015 για τον πολιτισμό στο πλαίσιο των εξωτερικών σχέσεων της ΕΕ και ιδίως της συνεργασίας για την ανάπτυξη·
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 17ης Οκτωβρίου 2016 σχετικά με τη συνολική στρατηγική για την εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.